

GEZ
(REJ)

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K O Ł O B R Z E G

1. Nazwa

POCZTA (ZESPÓŁ BUDYNKÓW)

2. Czas powstania

1883-1884
(neogotyck)

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Fasada (elewacja wschodnia) budynku głównego

Widok ogólny zespołu z lotu ptaka od północy

Detale wystroju architektonicznego fasady

Detale wystroju architektonicznego fasady

4. Adres (ulica, nr posesji)

Kołobrzeg
ul. Armii Krajowej 1
p-ta 78-100
nr dz. 166, obr. 12

5. Przynależność administracyjna

województwo **zachodniopomorskie**

powiat **kołobrzeski**

gmina **Miasto Kołobrzeg**

6. Formy ochrony

rejestr zabytków:

A-1567, z dn. 10.08.2016 r.
(zespół budynków dawnej poczty)

Inne:

Obiekt ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków
na podstawie Zarządzenia Nr 87/14
Prezydenta Miasta Kołobrzeg
z dn. 21.10.2014 r.
(aktualizacja: zarządzenie nr 101/22
z dn. 26.08.2022 r.)

8. Historia, opis i wartości

Neogotycki gmach Cesarskiego Urzędu Pocztowego wzniesiono w l. 1883-1884 przy Placu Cesarskim (ob. plac 18 Marca). W 1929 r. został rozbudowany o skrzydła boczne i budynki zaplecza w podwórzu, utrzymując jednorodność stylową zespołu. Zmodernizowano też wówczas urządzenia techniczne, m.in. instalując automatyczną centralę telefoniczną. Poczta, zniszczona i okradziona z wyposażenia w marcu 1945 r., została odbudowana w 1961 r. oraz l. 70. XX w. Do dziś pełni pierwotną funkcję.

Zespół poczty, ulokowany na trójkątnej parceli, tworzą: budynek główny (frontowy) wraz z dwoma skrzydłami bocznymi, przylegającymi doń pod kątem rozwartym oraz dwa niższe budynki magazynowe, zamykające tylną część działki. W wielokubaturowej, murowanej z cegły, zabudowie wyróżnia się budynek główny, o bogatych podziałach elewacji, komponowanych przy użyciu ceramiki budowlanej, z rzeźbiarskimi detalami. Fasadę 11-osiową, akcentuje trójosiowy ryzalit środkowy, zwieńczony misternie zdobionym szczytem schodkowym ze sterczynami, rozetą i terakotowymi figurkami siedzących krasnali. Dekoracyjnej kształtki, w tym barwnej i glazurowanej, użyto także do obramień okien, drzwi, gzymsów z fryzami, lizen, nisz i blend, ażurowej attyki wieńczącej. Pozostałe budynki o analogicznym, ale skromniejszym opracowaniu.

Obiekt, datowany na pocz. l. 80. XIX w., to jeden z najstarszych w regionie zespołów zabudowy pocztowej, przykład architektury ceglanej o wybitnych walorach artystycznych i wartości historycznej. Zachował historyzujący kostium stylowy (nawiązujący do gotyku), charakterystyczny dla ówczesnych reprezentacyjnych gmachów użyteczności publicznej.

Kołobrzeg, ul. Armii Krajowej 1 – poczta - <https://mapy.gis.kolobrzeg.pl/>

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Ogólny stan zachowania – bardzo dobry; obiekt po renowacji, z nowym pokryciem dachu, elewacje odnowione.

Wnioski i zalecenia konserwatorskie:

- wszelkie prace budowlano-konserwatorskie winny być uzgadniane z MKZ w Kołobrzegu.

Obowiązuje ochrona prawna w zakresie pełnego zachowania:

/ukształtowania bryły (w tym gabaryty wysokościowe, proporcje wysokości ścian i dachu, forma dachu)/ konstrukcji i materiału budowlanego/ ukształtowania elewacji, w tym rozmieszczenia i formy otworów okiennych, drzwiowych oraz detalu architektonicznego/ stolarki okiennej i drzwiowej, przy wymianie wymagane jest odtworzenie poprzedniej formy i zastosowanie pierwotnego rodzaju materiału/ zasadniczego układu oraz wystroju wnętrza/ bezpośredniego otoczenia obiektu zabytkowego/.

Widok z 1910 r. Źródło: fotopolska.eu

Oprac.: K. Wójcik, K. Tymbariski

10. Wykonanie karty
(autor, data i podpis)

**Biuro Dokumentacji Zabytków
w Szczecinie**
Maria Witek
10.2024

Maria Witek
faksymile podpisu

11. Zatwierdzenie karty
(podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków